بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 39 އަދަދު: 90 ތާރީޚު: 8 ރަމަޟާން 1431 - 18 އޯގަސްޓް 2010 ބުދަ

ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލުކުރުމާބެހޭ ޤާނޫނު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ.

ފޯން: 3323701 ، 3336137
ފެކްސް: 3325500
އީމެއިލް: gazette@po·gov·mv
ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv

- ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަނީ، ޤާނޫނުތަކާއި، ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުން ނެރުއްވާ އިޢުލާންތަކާއި، ދަންނަވުންތަކާއި، ނޫސްބަޔާންތައް ފަދަ ލިޔުންތަކެވެ.
- ގެޒެޓް ޝާއިޢުކުރަނީ ކޮންމެ ހަފްތާއެއްގެ ހޯމަ ދުވަހާއި ބުރާސްފަތި ދުވަހުއެވެ.
- ހޯމަ ދުވަހުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ލިޔުންތައް ފޮނުއްވާނީ އާދީއްތަ ދުވަހުގެ 10:00 ގެ ކުރިންނެވެ. ބުރާސްފަތިދުވަހުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރައްވާ ލިޔުންތައް ފޮނުއްވާނީ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 10:00 ގެ ކުރިންނެވެ. ލިޔުންތައް gazette@po·gov·mv މި އީ·މެއިލް އެޑްރެހަށް ފޮނުއްވުން އެދެމެވެ.
- ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރެއްވުމަށް ފޮނުއްވާ ލިޔުންތައް ލިޔެފައި ހުންނަންވާނީ މައިކްރޯސޮފްޓް ވޯޑުގައި ފަރުމާ ފޮންޓުންނެވެ.

2010 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓު މަހުގެ 2 ވި ހޯމަ ދުވަހު ބޭއްވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2010 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ
23 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރެއްވި "ދުންފަތު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބިލު" ޤާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ
މަތިން، 18 އޮގަސްޓު 2010 (8 ރަމަޟާން 1431) ވި ބުދަ ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤުކުރެއްވުމުން، މި ބިލު
ޤާނޫނަކަށްވީ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓްގައި މިއަދު ޝާއިޢު ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ދުންފަތުގެ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޤާނޫނު

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުޑަކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށްޓަކައި، ދުންފަތު ހައްދުން އަދި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އިސްތިރާދުކުރުން މަނާކުރުމާއި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އިމްޕޯޓް އަދި އެކްސްޕޯޓް ކުރާނެ ގޮތްތަކާއި، ގަނޑުކޮށް އަދި ވަކިވަކިން ވިއްކާ ގޮތްތަކާއި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ޕްރޮމޯޓްކުރުން، ބަންދުކުރުމާއި، ސްޕޮންސަރކުރާ ގޮތްތަކާއި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުން ޓެކްސް ނެގުމާއި، ދުންފަތުގެ ދުމުން ދުންފަތު ބޭނުންނުކުރާ ފަރާތްތައް ރައްކާތެރިކުރުމާއި، ދުންފަތުގެ ނުރައްކާތެރި ވަބާއިން މިންޖުވުމުގެ ބޭނުންވާނެ މަޢުލޫމާތާއި، ތަމްރީނު ދިނުމާއި އަދި ދުންފަތު ބޭނުންކުރުމުގެ އާދަ ހިފިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ފަރުވާ ދިނުމާބެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ދުންފަތުގެ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

އެއްވަނަ ބާބު

ދުންފަތުގެ ދުމުން ރައްކާތެރިކަން ލިބިދިނުން

ދުންފަތުގެ ދުމުން ރައްކާތެރިވެ ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤު

2. އެހެން މީހަކު ބޭރުކުރާ ދުންފަތުގެ ދުމުން ލިބޭ އަނިޔާތަކާ ނަފްސު ދުރުކުރުން އަދި އެއިން ރައްކާތެރިވެ ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުން މަނާ ތަންތަން

3. ތިރީގައި ބުނެފައިވާ ތަންތަނުގައި ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަން ނުވަތަ ތަންތަނުގެ ބައެއް ނުވަތަ ބައިތައް.

(ށ) ސިނަމާތަކާއި ޖަލްސާކުރާ މާލަންތައް.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރާއި ތަންތަން ނުވަތަ ތަންތަނުގެ ބައެއް ނުވަތަ ބައިތައް.

(ޓ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެމަތިން ސައި ހޮޓާތަކާއި، ކެފޭތަކާއި، ރެސްޓޯރަންޓުތަކާއި، ކާބޯތަކެތި ހަދާ ތަންތަނާއި، ވިއްކާ ތަންތަން ނުވަތަ އެފަދަ ތަންތަނުގެ ބައެއް ނުވަތަ ބައިތައް.

(ޔ) މިސްކިތްތަކާއި، ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ ތަންތަނާއި، އުނގަންނައިދޭ ތަންތަނާއި، ކުޑަކުދިން ބަލަހައްޓާ އަދި ތަރުބިއްޔަތުދޭ ތަންތަނާއި، އެތަންތަނުގައި ކުޅޭ ހުންނަ ބިންތަކާއި، އެތަންތަނުގެ ގޯތި ތެރޭގައި ހުންނަ އެންމެހާ ޢިމާރާތްތަކާއި، އެތަންތަނުގެ ގޯއްޗާއި، ގުޅުވައިގެން ވަކި ނިކުމެވޭ ގޮތަށް ހުންނަ [illegible] ތަންތަން.

(ޕ) ސަރުކާރުގެ އެންމެހައި އިދާރާތައް ހިނގާ ޢިމާރާތްތައް.

(ޖ) ކުޅިވަރުގެ ޢިމާރާތްތަކާއި، ކޯޓުތަކާއި، ދަނޑުތަކާއި، ސްޓޭޑިއަމްތައް.

(ޗ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން ތަންތަން.

ރިޕޯޓުކުރާ މީހާގެ ސިއްރުވެރިކަން

4. މި ބާބުގައި ބުނެފައިވާ ކަމަކާ ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް [illegible] ކަމާބެހޭ ފަރާތަކަށް ރިޕޯޓުކުރުމުން ނުވަތަ އެކަން މީހަކު [illegible] ދުންފަތުގެ ދުމުން [illegible] އެއްވެސް މީހަކު ނުވަތަ މުވައްޒަފަކު [illegible]، އެތަނެއްގެ ވެރިޔަކު ނުވަތަ ޒިންމާ [illegible] ވަސީލަތްތަކުގެ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓައި ހިންގާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ އޭގެ [illegible] ފަރާތަކުން އެފަދަ ރިޕޯޓުކުރި މީހަކަށް ފިޔަވަޅު އަޅައި، އެކަމުގެ ބަދަލު ފިލުވައިގެން ނުވާނެއެވެ.

ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ނުކުރާ މީހުންގެ ޙައްޤުތަކަށް އިސްކަންދިނުން

5. މި ބާބުގެ މާއްދާތައް މާނަކުރުމުގައި ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ނުކުރާ މީހުންނާއި އެފަދަ [illegible]. އަދި އެއްވެސް [illegible] ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު [illegible] ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ނުކުރާ މީހުންގެ ޙައްޤުތަކަށް އިސްކަންދިނުމަށް [illegible].

ދެވަނަ ބާބު

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ގަނެވިއްކުމާއި، ދުންފަތް ހެއްދުމާއި ދުންފަތް އުފެއްދުން

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ވިއްކުމާއި ގަތުން

6. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއް ނުވަތަ ދުންފަތުން އުފައްދާފައި ހުރި އެއްވެސް އެއްޗެއް 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖަކަށް ވިއްކައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތެއްގައި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖަކު ބައިވެރިކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް ގަންނަ މީހަކީ 18 އަހަރު ފުރިފައިވާ މީހެއްކަން ޔަޤީންކުރުމަކީ ވިއްކާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ. މިގޮތުން އެމީހެއްގެ ކިބައިން ދިވެހިރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ އެއްޗެހި ދުއްވުމުގެ ލައިސަންސް ނުވަތަ އެފަދަ އެހެންވެސް ރަސްމީ ލިޔުމެއް ދެއްކުމަށް އެންގިދާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ މުޢާމަލާތްކުރުން ދޫކުރާ ވަކި ލައިސަންސެއް ނުވަތަ ގަވާއިދުން އަހަރު ކުރަންޖެހޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ތަނެއްގައި މެނުވީ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ވިއްކައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ބ) ދުންފަތު ނުވަތަ ދުންފަތުން އުފައްދާފައިވާ ތަކެތި ގަންނަނީ ކާކުކަން ނޭނގޭފަދަ ގޮތަކަށް، ވެންޑިންގ މެޝިނުތަކުން، ނުވަތަ ޓެލިފޯނުގެ ޒަރީޢާއިން ސިޓީ ކޮރިއަރު، ނުވަތަ އިންޓަރނެޓް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް އަމިއްލަ ޖިހާޒަކުން ޚިދުމަތްތަކާ ގޮތުން ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް މީހަކު ވިއްކައިގެން ނުވަތަ ގަނެގެން ނުވާނެއެވެ. ދުންފަތުގެ ބާވަތް ވިއްކާ ފަރާތުގެ އުމުރު ނޫނަސް ގޮތެއްގައި ދުންފަތުގެ ވިޔަފާރި ކުރާ އެހެނިހެން ގަވާއިދު ބަސްދުރުކުރުމުގެ އިސްތިހާރު މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާނެއެވެ.

18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނަށް ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ވިއްކުމަކީ މަނާކަމެއްކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން ބެހެއްޓުން

7. ދުންފަތާއި ދުންފަތުން އުފައްދާފައިވާ ތަކެތީގެ ވިޔަފާރި ކުރާ ފަރާތްތަކުން ވިޔަފާރި ކުރާ ތަންތަނުގައި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނަށް ދުންފަތުގެ އެއްވެސް އެއްޗެއް ވިއްކުމަކީ ޤާނޫނުގައި މަނާކަމެއްކަން އެނގޭނެހެން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތެއްގެމަތިން އެކަމާބެހޭ ލިޔުމެއް، އާންމުންނަށް ފެންނަން އޮތްތަނެއްގައި ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

ސިގަރެޓް ވިއްކާތަނުގައި އިޝްތިހާރުކުރުން

8. ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ ޕެކް ނުވަތަ ކާޓަން މަގުމަތިން ހިނގައިބިނގައިވާ އުޅޭ މީހުންނަށް ފެންނާނެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބަހައްޓައިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެއްޗެހިން އަސްރުކުރަން އުފެދޭ ގޮތަށްވެސް ދުންފަތުގެ ބާވަތް އިޝްތިހާރުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ގެވެސް ބޮޑުވަރު ގޮތަކަށް، މަގުމަތިން ހިނގައިބިނގައިވާ އުޅޭ މީހުންނަށް އެފަދަ ތަކެތި ފެންނާނެހެން ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެއެވެ.

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުން އެހެނިހެން އެއްޗެހި ނުއުފެއްދުން

9. އެއްވެސް މީހަކު ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް ކުޅޭއެއްޗެހީގެ ނުވަތަ ކާއެއްޗެހީގެ ނުވަތަ އެނޫން އެއްވެސް އެއްޗެއްގެ ސިފައިގައި އުފައްދައި، ބަހައި، ވިއްކައި ނުވަތަ ވިއްކުމަށް މާކެޓުކުރެވޭގޮތަށް ޢާންމުންނަށް ފެންނާނެހެން ބަހައްޓައިގެންނުވާނެއެވެ.

ދުންފަތު ހަދިޔާއަށް ދުންފަތު އުފައްދުން

10. (ހ) ދުންފަތު ހަދިޔާގައި ހިލޭ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ގޮތުން މީހަކަށް ތަޤްދީމުކުރުމަކީ އިންތިހާއަށް ހުއްދަކުރެވޭ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) ދުންފަތު ގަތުމުގެ ފުރުސަތު ބޯނަސްކޮށްގެން ދުންފަތު އުފައްދައިދިނުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ޕެކެޓްކޮށް ބަންދުކުރުމާއި ލޭބަލްކުރުން

ދުންފަތާބެހޭ މައުލޫމާތު
ދިނުމާއި ހާމަކުރުން

11. (ހ) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުން ސިއްޙަތަށްކުރާ ނޭދެވޭ އަސަރުތަކާއި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ބޭނުންކުރާ އެހެން މީހުން ބޭރުކުރާ ދުމުން ދުންފަތުގެ ބޭނުންނުކުރާ ފަރާތްތަކަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުމާބެހޭ ފުރިހަމަ މައުލޫމާތު ލިބުމުގެ ޙައްޤު ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ފުރިހަމަ މައުލޫމާތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތްތަކަށް އެމަޢުލޫމާތު ލިބުމަށް އެއްވެސް ހުރަހެއް ނުވަތަ ދަތިކަމެއް ކުރިމަތި [illegible] ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް [illegible] ޕެކެޓްކުރުމުގައި މަކަރާއި ހީލަތް ހަދައި އޮޅުވައިނުލުމަށެވެ.

(ށ) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ހިމެނޭ ޕެކެޓްތަކާއި ކާޓަންތަކުގެ ބޭރުގައި މިވާގޮތަށް [illegible] މައްޗަށް ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ރާއްޖޭގައި އުފައްދާ ފަރާތްތަކާއި، ރާއްޖެއިން ބޭރުން އެތެރެކުރާ ފަރާތްތަކާއި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ވިޔަފާރިން ވިއްކާ ފަރާތްތަކުންވެސް ސަމާލުކަން ދޭންވާނެއެވެ.

(1) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ޕެކެޓުގައި ބަންދުކުރާއިރު، ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމުން ސިއްޙަތަށް ލިބޭ ގެއްލުމާބެހޭ ގޮތުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް އިންޒާރުގެ ޢިބާރާތްތަކާއެކު އޮންނަންޖެހޭ ޢިބާރާތްތައްވާނަމަ އެފަދަ ޢިބާރާތްތަކާއި، އަދި ތަސްވީރު ނުވަތަ ކުރެހުމެއްވާނަމަ އެފަދަ އެއްޗެއް، ދުންފަތުގެ ބާވަތް ބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ އެއްޗެއްގެ ބޭރުގައި، ބޭރުން ފެންނާނެހެން ޗާޕުކޮށްފައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ހިމެނޭ ޕެކެޓްތަކާއި ކާޓަންތަކުގެ އެއްކޮޅުގައި ވަކި ނަމޫނާއަކާއެއްގޮތަށް ޕެކެޓްކުރުމަށްވެސް މިނިސްޓްރީން އަންގައިދޭނެއެވެ.

(2) ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް ޕެކެޓުކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗެއްގައި އޭގައި ހިމެނޭ ދުންފަތުގެ ބާވަތުގައި އުފެދޭ ބައިތަކާއި، އެއިން ބޭރުވާ މާއްދާތަކާބެހޭ ތަފްސީލާއި، މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މާއްދާތަކެއް އެއިން އެއްޗެއްގައި ހިމެނޭ މިންވަރު އެނގެން އޮންނަންވާނެއެވެ.

(3) ދުންފަތުގެ ބާވަތަކާގުޅޭ ނުވަތަ އެއިން ސިއްޙަތަށް ލިބޭ ގެއްލުމާގުޅޭ ނުވަތަ އެއިން ބޭރުވާ މާއްދާތަކާބެހޭ ހަޤީޤަތް އޮޅުވާ އެއްވެސް ޢިބާރާތެއް، ކުރެހުމެއް، ނޫނީ އެފަދަ އެހެންވެސް އެއްޗެއް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ނަމަވެސް [illegible] ނުވަތަ އޮޅުވައިލުމުގެ މަޤުޞަދުގައި އެއްވެސް އެއްޗެއްގައި ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ގައި ބުނެފައިވާ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ އިންޒާރުގެ ޢިބާރާތްކޮޅާއި އެހެން ޢިބާރާތްތައް ހުންނަންވާނީ މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާއެއްގޮތަށް ދިވެހިބަހުން ލިޔެ ކަނޑައަޅާފައިވާގޮތަށެވެ.

(ރ) ޚާއްޞަގައި ވަކިވަކި ބާވަތްތަކުގެ ބުނުމުގައި އުފައްދާ ބީޑި، ސިއްބާ، ދުންފަތް ފަދަ ތަކެތި އެހެން އެއްޗެހިތަކުގައި ޕެކެޓުކޮށް، ދުންފަތީގެ ބާވަތްތައް ވިއްކުމުގައި ބޭނުންކުރުމާއި، ޕެކެޓުތަކުގެ ބޭރުގައި ދުންފަތީގެ ބާވަތްތަކުގެ ތަފާސް ހިސާބު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ އެއްގޮތަށް އެކަހަލަ އަދި ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

ދުންފަތީގެ ބާވަތްތަކުގައި
ލޭބަލްޖެހުން

12. ދުންފަތީގެ ބާވަތް ހިމެނޭ ކޮންމެ ޕެކެޓަކާއި ކޮންމެ ސިގިރޭޓް ކާޓަނެއްގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތުތައް އިނގިރޭސި ބަހުން ލިޔެފައި ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ހ) ތަކެތި އުފެއްދި ފަރާތުގެ ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ނަމާއި ލައިސަންސް ނަންބަރު.

(ށ) ތަކެތި އުފެއްދި ފަރާތުން ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ސީރިއަލް ނަންބަރާއި ތަކެތި އުފެއްދި ތާރީޚު.

(ނ) ތަކެތި އުފެއްދި ޤައުމާއި ބަރު.

(ރ) އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބުނާ ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް.

ދުންފަތީގެ ބާވަތްތައް
އުފައްދާ، އެތެރެކުރާ ނުވަތަ
ވިއްކާ ފަރާތްތަކުން ޚަރަދު
ބައިވެރިވުމާއި މުޢާމަލާތްތަކަށް
ތަބާވުން

13. މި ބާބުގައި ބުނާ ގޮތުގެމަތިން ދުންފަތީގެ ބާވަތްތައް އުފައްދާ ފަރާތްތަކާއި، އެތެރެކުރާ ފަރާތްތަކާއި، ވިއްކާ ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭގޮތުގެމަތިން، ދުންފަތީގެ ބާވަތްތަކުން ލިބޭ ގެއްލުންތަކާއި މަޢުލޫމާތު އަންގައިދިނުމަށް ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަށް ބަޔަކު ގޮތުން އަދި ފަރާތްތަކުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތާއި ޤަވާޢިދުތަކާއި، ޚަރަދުތަކާއި، ވިއްކުމުގެ ބާވަތްތަކުގައި ބައިވެރިވާ ބޭނުންތަކާއި، މުޢާމަލާތްތަކާއި ބަޔާންކޮށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދެއް އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ދުންފަތީގެ ބާވަތްތައް އިޝްތިހާރުކުރުމާއި
ސްޕޮންސަރުކުރުމާއި އެހެނިހެން ޕްރޮމޯޝަންތައް

ދުންފަތީގެ ބާވަތްތައް
އިޝްތިހާރުކުރުން

14. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ގޮތާ ހިލާފުވާގޮތަކަށް ދުންފަތީގެ ބާވަތްތައް އިޝްތިހާރުކުރުން، ނުވަތަ ސްޕޮންސަރުކުރުން ނުވަތަ ޕްރޮމޯޝަންގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގައިގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް އިންތިޒާމުކުރުމެއް ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެއިން ކަމެއްގައި ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އިން އިސްތިސްނާ ވަނީ؛

(1) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ހައްދައި، އުފައްދައި، އެތެރެކޮށް، ބޭރުކޮށް، ވިއްކާ ފަރާތްތައް އެއްފަރާތް އަނެއް ފަރާތާދެމެދު ހިންގާ މުޢާމަލާތްތަކާއި؛

(2) ދުންފަތުން ސިއްޙަތަށް ލިބޭ ނޭދެވޭ އަސަރު އެނގޭނެހެން ލިޔުން، ތަކެތި ވިއްކާ ކައުންޓަރުގެ ކައިރީގައި ބަހައްޓާފައި ހުންނަ ކަޅާއި ހުދުން ކާޑްބޯޑުތަކާއި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ އަގު ލިސްޓާއި؛

(3) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ވިއްކުމަށް ބާރުނާގާތަނެއްގައި އަދި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އިސްތިހާރުކުރުމުގެ މަޤްޞަދު ނުހިމެނޭ ގޮތަކަށް ތަނުގެ ފެންނާއި، ހިއްސާދާރުންނާއި، އިންވެސްޓްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ހާސިލުކުރެވޭނެ ނުވާ ވިޔަފާރީގެ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމުގެ ޖަލްސާތަކާއި؛

(4) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފައްދާ ތަންތަނުގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ބެހެއްޓިފައި ހުންނަ ތަނުގެ ނަންބޯޑު.

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ހިލޭ ބެހުން މަނާވުން

15. ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމުގެ ބޭނުމުގައި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ހިލޭ ބެހުމާއި އެފަދަ ބާވަތްތައް ނުވަތަ އޭގެ ނަމޫނާއަށް ބެލެވޭފަދަ އެއްޗެއް އާންމުންނަށް ބަހައި ހެދުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. މިފަދަކަމެއް ކުރިބަޔަކާއި އެފަދަ ޙަރަކާތެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވި ބަޔަކުވެސް ކުށްވެރިވާނެއެވެ.

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އިސްތިހާރުކުރިކަމަށް ބެލެވޭނެ މިންގަނޑުތައް

16. ދުންފަތުގެ އުފެއްދުންތައް އިސްތިހާރުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެއިން ބާވަތެއްގެ ނަމެއް، ކުރެހުމެއް، ތަސްވީރެއް، ޝިޢާރެއް، ނުވަތަ އެއިން ބާވަތެއް ދޭހަކޮށްދޭ އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއްގެ ބައެއް ވިޔަސް އާންމުންނަށް ފެންނާނެހެން ބަހައްޓައިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އިމާރާތްތަކާއި އުޅަނދުވެސް އެފަދަ ތަންތަނާއި ތަކެތި ހިމެނޭގޮތުން، ދުންފަތުގެ ބާވަތަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްވެސް އެއްޗެއްގައި ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް އިސްތިހާރުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި އެއިން ނަމެއް، ކުރެހުމެއް، ތަސްވީރެއް، ޝިޢާރެއް، ނުވަތަ އެއިން ބާވަތެއް ދޭހަކޮށްދޭ އެއްޗެއް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ބައެއް ޖަހައިގެން އާންމުންނަށް ފެންނާނެހެން ވިއްކުމަށް ނުވަތަ އިސްތިހާރުކުރުމަށް ބަހައްޓައިގެންނުވާނެއެވެ.

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ ނުވަތަ ބާވަތަކަށް ނަމުގެ ރަޖިސްޓްރީ ބަދަލުކުރުން

17. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކަށް ބޭނުންކުރަމުން ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ނަމެއް ނުވަތަ އެފަދަ ނަމެއްގެ ބައެއްވެސް ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކަށް ނިސްބަތްނުވާ އެއްޗަކަށް ދިނުމާއި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ނޫން ތަކެއްޗަށް ބޭނުންކުރާ އެއްވެސް އިސްމެއްގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ނަމެއް ދުންފަތުގެ ބާވަތަކަށް ދީގެން ނުވާނެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

ޓެކްސް ނެގުން

ޓެކްސް ނެގުން

18. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިއްކުމަށް އެތެރެކުރާ ދުންފަތުގެ ހުރިހާ ބާވަތްތަކާއި، ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އެންމެހައި ތަކެއްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 31/79 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެކްސްޕޯޓް އިމްޕޯޓްގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިމްޕޯޓް ޑިއުޓީ ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ ފަންވަތު ހިފެހެއްޓުން

ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ދުންފަތުގެ މުޢާމަލާތްކުރުން

19. މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ދުންފަތް ނުވަތަ ދުންފަތުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއް ހައްދައި، ނުވަތަ އުފައްދައި، ނުވަތަ އެތެރެކޮށް، ނުވަތަ ބޭރުކޮށް، ނުވަތަ ބަހައި، ނުވަތަ ވިއްކައި ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.

ދުންފަތުގެ އެހެން ބާވަތްތަކާއި އަޅާބަލާއިރު ސިއްޙަތަށް ގެއްލުން ކުޑަކަމަށް ބުނާ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް

20. ޢިލްމީ ހުރި ތަޖުރިބާކުރުމުގެ ނަތީޖާތަކުގެ ނުވަތަ ހެކިތަކުގެ ހުށަހަޅައި، ދުންފަތުގެ އުފައްދާ ދުންފަތުގެ އެހެން ބާވަތްތަކާ އަޅާބަލާއިރު ސިއްޙަތަށް ގެއްލުން ކުޑަ އެއްޗެއްކަން މިނިސްޓްރީއަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން ހުއްދަދިނުމުގެ ކުރިން، ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް ހިމެނޭ އެއްޗެއްގެ ޓެސްޓްތަކެއްގައި، އެބާވަތަކީ އެހެން ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކަށްވުރެ ގެއްލުން ކުޑަ ބާވަތެއްކަމަށް ނުވަތަ އެކަހަލަ އެއްޗެއް ދޭހަވާ ގޮތަކަށް ކިޔާ ނުވަތަ ފާޅުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ. މިގޮތުގެމަތިން ހުއްދަ ދޫކުރާއިރު އެހެން ކަންތައްތަކުގެ އިތުރުން ސިއްޙީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) ދުންފަތުގެ އެބާވަތަކީ އެހެން ބާވަތްތަކާ އަޅާބަލާއިރު ބޭނުންކުރާ މީހާގެ ސިއްޙަތަށް ނުވަތަ އެބާވަތުގެ ދުމުން އެހެން މީހުންނަށް ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަ ބާވަތެއްކަން ދަލީލުކޮށްދޭ ޢިލްމީ ހުރި ތަޖުރިބާތަކުގެ ނަތީޖާތަކަކުން.

(ށ) ދުންފަތުގެ ބޭނުންކުރާ މީހުން އޭގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ދެރަ ދުރުމިނުގެ ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ކުރާނެ މަގުފަހިވާކަން ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބޭނުންކުރާ މީހުން އޭގެ ބޭނުންކުރުމަކުން ހިތްވަރުލިބޭ މިންވަރަށްވުރެ ކުޑަކޮށް ބޮޑުކޮށް އެކަހަލަ އާބާދީގެ ނިސްބަތުން ބަލާއިރު ބޭނުންކުރާ އަދަދު އިތުރުވުމަށް ބާރުލިބިދޭ ދިރާސާތަކުން.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގައި ހިމެނޭ މާއްދާތަކާއި
އެއިން ބޭރުވާ މާއްދާތަކުގެ މައުލޫމާތާއި
ވިޔަފާރީގެ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓުކުރުން

ދުންފަތާބެހޭ ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުން

21. ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފައްދާ ކުންފުނިތަކާއި އެފަދަ ތަކެތި އެތެރެކުރާ ކުންފުނިތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ބާބުގައި ބުނެފައިވާ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި އެކުލަވާލައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ މައުލޫމާތު

22. ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާއި އެނޫން ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރާ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ރާއްޖޭގައި އުފައްދާ ފަރާތްތައް، ވިއްކާ ފަރާތްތައް، ރާއްޖެއިން ބޭރުކުރާ ފަރާތްތަކުން އެފަދަ ކޮންމެ ބާވަތެއް އެ އެއްޗެއްގެ ބްރޭންޑު ނަމުން ރިޕޯޓުގައި ލިސްޓުކުރުމާއެކު އެ އެއްޗަކާބެހޭ އަންނަނިވި މައުލޫމާތުތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ހ) ޓާރު އަދި ނިކޮޓިން އެކުލެވޭ މިންވަރާއި އެހެން ބާވަތްތަކާ ނުގުޅި ވަކިން ހުންނަ ނިކޮޓިން ދުމުގައި ހިމެނޭ ނިސްބަތް.

(ށ) ދުންފަތުގެ ދުމުގައި ޕީއެޗް ހުންނަ މިންގަނޑާއި އެކިފަހަރު މަތިން ބޭރުކުރެވޭ ދުމުގައި ޕީއެޗް ހުންނަގޮތުގެ ތަފްޞީލު.

(ނ) ފިލްޓަރުން އޭގެ ބޭނުން ޕާސިވްވާ މިންވަރު އަދި ފިލްޓަރުކުރުމުގެ ނިސްބަތް އިންސައްތައިން.

(ރ) ދުންފަތުން ބޭރުކުރާ ދުމުގައި ވިހަ ކާސީނުފަދަ ތަކެތި ހިމެނޭ ނިސްބަތާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަމަ، އެކި ބާވަތްތަކުގެ ނިސްބަތް ނުވަތަ އެބާވަތަކާ ނިކޮޓިން އަޅައިބަލައިގެ އޭގެ ރޭޝިއޯ ނުވަތަ ގަވާއިދުގައި ބުނާ އެހެން މިންގަނޑެއް.

ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް

23. ރިޕޯޓު އެކުލަވާލަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބުނާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށް ޓެސްޓުކުރެވިފައިވާ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކެވެ.

ރާއްޖޭގައި ކުރިން ވިއްކާފައިނުވާ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް

24. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންފެށުމުގެ ކުރިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިއްކާފައިނުވާ ނުވަތަ ވިއްކުމަށް ބާޒާރަށް ނެރެފައިނުވާ ދުންފަތުގެ އުފެއްދުންތައް ވިއްކަންވާނީ ނުވަތަ ވިއްކުމަށް ބާޒާރަށް ނެރެންވާނީ އެ އުފެއްދުމަކާބެހޭ ގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ އެންމެހައި ރިޕޯޓުތައް ހުށަހަޅައި މިނިސްޓްރީން ހުއްދަ ލިބުމަށްފަހުގައެވެ.

**ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭ
އިތުރު މައުލޫމާތު**

25. މި ބާބުގެ ދަށުން ރިޕޯޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭނެކަމަށް ބުނާ ބައިތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންފެށުމުން ފެށިތާ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފައްދާ ކުންފުނި ފަރާތްތަކާއި، އެތެރެކުރާ ކުންފުނި ފަރާތްތަކާއި، ބޭރުކުރާ ކުންފުނި ފަރާތްތަކުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތެއްގެމަތިން، ތިރީގައި ބުނެފައިވާ މައުލޫމާތުތައް، ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެފައި ނުވާހިނދު، މަދުވެގެން ކޮންމެ އަހަރަކު އެއްފަހަރު މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، އެފަދަ ރިޕޯޓެއްގައި ހިމަނަން ޖެހޭނެކަމަށް މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދެއްގައި ބުނާ އެންމެހާ މައުލޫމާތުވެސް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ހ) ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އުފެއްދި ނުވަތަ، އެތެރެކުރި ނުވަތަ ބޭރުކުރި ބީޑި، ސުއްބާ، ސިނގިރޭޓް، ދުންފަތް ޗިލަމް، ނުވަތަ ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އަނެހެން ތަކެތީގެ ޢަދަދާއި، ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލު ކުރުން ނޫން އެހެން ބޭނުންތަކަށް އުފެއްދި، އެތެރެކުރި ނުވަތަ ބޭރުކުރި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ ބުރުދަނާއި، އެއިން ކޮންމެ ބާވަތެއް ވިއްކައިގެން ލިބުނު ފައިސާގެ މިންވަރު ވަކިވަކިން އެނގޭނެހެން.

(ށ) ރާއްޖޭން ބޭރުކުރި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާމެދު،

(1) ބްރޭންޑުގެ ނަންނަމުންނާއި، ތަކެތި ފޮނުވާ ޤައުމުތަކުގެ ނަންނަމުންނާއި، އަދި ހޯލްސޭލްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ނަންނަމުން އެބާވަތެއް ބޭރުކުރެވުނު މިންވަރު.

(2) ބޭރުކުރެވުނު ޝިޕްމަންޓުގައި ހިމެނޭ ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބާވަތެއްނަމަ ބީޑީގެ ނުވަތަ ޗުރުޓުގެ އަދަދު އަދި އެހެން ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރާ ބާވަތެއްނަމަ އޭގެ ބަރުދަން ގްރާމުން.

(3) ދުންފަތުގެ ބާވަތް ބޭރުކުރުމުގެ ތާރީޚާއި ބޭރުކުރުމުން ވަކިވަކި ޝިޕްމަންޓްތަކަށް ދެވިފައިވާ ސީރިއަލް ނަންބަރުތައް.

(ނ) ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާމެދު،

(1) ބްރޭންޑުގެ ނަންނަމުންނާއި، ތަކެތި އުފެއްދި ޤައުމުތަކުގެ ނަންނަމުންނާއި އަދި ހޯލްސޭލްކުރި ފަރާތުގެ ނަމުން، އެބާވަތެއް އެތެރެކުރި މިންވަރު.

(2) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ރާއްޖެއަށް އައުމުގެ މަގުމަތީގައި އުފެދޭ ގެއްލުމުގެ ބޭނުންކުރި މަންޒިލުތަކުގެ ލިސްޓާއި އެތަކެއްޗަށް ދެވިފައިވާ ސީރިއަލް ނަންބަރުތައް.

(3) އެތެރެކުރި ޝިޕްމަންޓުގައި ހިމެނޭ ދުންފަތުގެ އިސްތިއުމާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބާވަތްތަކުގެ ބީޑީގެ އަދަދު ނުވަތަ އެހެން ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރާ ބާވަތް ނަމަ އޭގެ ބަރުދަން ގްރާމުން.

(4) ތަކެތި އެތެރެކުރި ތާރީޚާއި އެތެރެކުރެވުނު ޝިޕްމަންޓުގެ ސީރިއަލް ނަންބަރުތައް.

(ށ) ތަކެތި ބޭރުކުރި ފަރާތުން ނުވަތަ އުފެއްދި ފަރާތުން އެއެއްޗެއް ވިއްކި އަގާއި ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ބްރޭންޑުތަކުގެ އަގަށް އައި ބަދަލުތަކާއި އެބްރޭންޑުތަކުގެ ނަންތައް.

(ބ) ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދުންފަތުގެ އުފެއްދުންތައް ވިޔަފާރި ކުރާ ތަންތަނުގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ކޮޕީ.

(ޅ) ދުންފަތުގެ ބާވަތް ހިމެނޭ ފޮށީގެ ނަމޫނާއަކާއި އޭގައި ޖަހާފައިވާ ލޭބަލްތަކުގެ ނަމޫނާ.

(ކ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބުނާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތުތައް.

މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރުން

26. މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ބާބުގެ ދަށުން އެއްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތުތައް [illegible]، އާންމުންނަށް ފެންނަގޮތަށް ހުންނާނީ އާންމު މަޢުލޫމާތުތަކެއްކަމުގައެވެ. އަދި މި ބާބުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާ ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާބެހޭ ރިޕޯޓުތައް މިނިސްޓްރީގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި ގޮތުގައި އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ރިޕޯޓުގެ ފޯމެޓް

27. މި ބާބުގެ ދަށުގައި ބޭނުންވާ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަންވާނީ މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބޭނުންވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފޯމެޓުގައެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

ހުއްދަ ދޫކުރުން

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ މުޢާމަލާތްކުރުމަށް ނަގާ ހުއްދަ

28. (ހ) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފެއްދުމާ ކޮންމެ ފަރާތަކާއި، އެތެރެކުރާ ކޮންމެ ފަރާތަކާއި، ބޭރުކުރާ ކޮންމެ ފަރާތަކާއި، އަދި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ހޯލްސޭލްކޮށް ނުވަތަ ރީޓެއިލްކޮށް ވިއްކާ ކޮންމެ ފަރާތަކުން [illegible] ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފެއްދުމުގެ ނުވަތަ އެތެރެކުރުމުގެ ނުވަތަ ބޭރުކުރުމުގެ ނުވަތަ [illegible] ވިއްކުމުގެ [illegible] ހުއްދައެއް [illegible]. މިހުއްދައަކީ [illegible]

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ ހުއްދަ ދޫކުރާނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ. ހަމައެކަނި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފެއްދުމާއި [illegible] ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ވިޔަފާރި ހިންގުމަށް މި މާއްދާގައި ބުނާ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ ދުންފަތުގެ މުއާމަލާތުކުރުމަށް ނަގަންޖެހޭ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތަށް ހުއްދަ ނެގުމަށް އެދި ހުށަހަޅުމުން، ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފުވުމުން އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް

ޤާނޫނު ހިންގުމާއި ޢަމަލުކުރުމާއި ހިލާފުވުމުން އެޅޭނެ ފިޔަވަޅުތައް

29. މި ޤާނޫނު ހިންގުމާއި ނުވަތަ މި ޤާނޫނާ ހިލާފުވެއްޖެނަމަ އެފަދަ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އެފަރާތްތަކުން މި ޤާނޫނާ ހިލާފަށްކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ބަލައި ވަކިވަކި އަމަލުތަކާމެދު ނުވަތަ ޖުމްލަކޮށްގެންވެސް ފިޔަވަޅުއެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ:

(ހ) ދުންފަތުގެ މުއާމަލާތުކުރުމަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ހުއްދަ ވަގުތީ ގޮތުން ހިފެހެއްޓުމާއި، ބާތިލުކުރުމާއި އަދި ހުއްދައިގައި ހިމެނޭ ވަކިވަކި ކަންތައްތައް ހިފެހެއްޓުން.

(ށ) (1) މި ޤާނޫނުގެ އެގާރަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުންފަތު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބޯޑުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއާއި -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން. ޖޫރިމަނާކުރެވޭ ފަރާތުން ކުރި ކުށަކީ، ދުންފަތުގެ ވަގު ބާވަތްތަކުން މުއާމަލާތުކުރުން ނުވަތަ ވަގު ވިޔަފާރި ކުރުން ނުވަތަ ސްމަގްލިންކުރުން ނުވަތަ އިމްޕޯޓް އަދި އެކްސްޕޯޓް މަރުޙަލާގައި ހާމަކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަނުކުރުން ނުވަތަ އޮޅުވައިލުން ނުވަތަ ޕެކެޓްބޮކްސް، ބަންދުކުރުމާއި ލޭބަލްޖަހަންޖެހޭ ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުލާސާ ގެނެސްދީ މުދަލުގެ އަގުގެ ބޮޑުކަން، އުދަރުބަރާގައި ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްތަކާއި ފީތައް އިތުރުކުރެވިގެން އަންނަ ޖުމްލަ އަދަދުގެ 10 (ދިހައެއް) ގުނައިގެ ގޮތުގައެވެ. އަދި މިގޮތުން އަންނަ ޖުމްލަ އަދަދަކީ -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދެއްނަމަ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދަކަށްވާނީ -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއެވެ.

(2) ވަގުތުންކުރާ ޖޫރިމަނާއާއި ޖޫރިމަނާކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓު ޖޫރިމަނާކުރެވޭ ފަރާތަށް ހަވާލުކުރަންވާނީ އެކަމަށް ހުއްދަ ލިބިގެންވާ ފަރާތުންނެވެ. އަދި އެގޮތަށް ޖޫރިމަނާކުރަންވާނީ، އޮފިސަރ ރަސްމީގޮތުން އެކަންކުރުމުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންވާ މީހަކަށް ޖޫރިމަނާކުރެވޭ ފަރާތަށް ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރާ ޖޫރިމަނާއަކާމެދު ޖޫރިމަނާކުރުވާ ފަރާތް ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ، އެކަން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހައްޤު އެފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ދުންފަތުގެ ދުމުން އާންމުން ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކުގައި ބުނެފައިވާ ކަމަކާ ހިލާފުވެގެން ޤާނޫނީގޮތުން ބާރުލިބިފައިވާ ފަރާތަކުން އެފަދަ މީހަކު އެފަދަ އަމަލެއް ކުރަންހުރި ތަނަކުން ދުރުކުރުމާއި ޤާނޫނާ ހިލާފު އަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތި ވަގުތީ ގޮތުން ބާރުގެ ދަށަށް ގެނައުން ނުވަތަ ވަގުތީ ގޮތުން އަތުލުން.

(ރ) ޤާނޫނާހިލާފު އަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތި އިޚްތިޔާރު ލިބިފައިވާ ފަރާތުގެ ބާރުގެ ދަށަށް ގެނެސް، ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުންނުވާ ގޮތެއްގެމަތިން ނައްތާލައިދޭންވާނެއެވެ. މިފަދަ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ،

(1) މި ޤާނޫނުގައި ދުންފަތުގެ ބާވަތް އިސްތިހާރުކުރުމާއި ސްޕޮންސަރުކުރުމާއި ޕްރޮމޯޝަންގެ ހަރަކާތްތަކާ ގުޅުން އައިސްފައިވާ މާއްދާއަކާ ނިޝާނަށް ގަސްދުގައި ނުވަތަ ނޭނގި ނަމަވެސް ގެންގުޅޭ ކޮންމެ އެއްޗަކާއި؛

(2) ޕެކެޓްކުރުމަށް ނުވަތަ ލޭބަލްޖެހުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ހިލާފަށް ތިމާއަށް އެކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ ނޭނގިނަމަވެސް ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް ޕެކެޓްކޮށް ލޭބަލްކުރުމަށް ނުވަތަ   މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާއަކާއި ހިލާފުވާގޮތަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ގޮތަށް އަމަލުގައި އޮންނަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުޝްތަރީން ނުވަތަ ވިއްކުމާއި؛

(3) ޤާނޫނާ ހިލާފުވާ ފަރާތުގެ އަތުގައި ހުރި ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައިހުރި ދުންފަތުގެ އެހެނިހެން ބާވަތްތަކާއި ތަކެއްޗާއި؛

(4) އަސްލު ނޫންތަކެތި އުފެއްދުމަށް ނުވަތަ ދުންފަތުބާވަތް ތަކެތި ސްމަގްލްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ސާމާނާއި، މެޝިނަރީ އާއި، ޕެކެޓްކުރުމަށާއި، އެހެނިހެން ކަހަލަ ބޭނުންކުރެވޭ ތަކެއްޗާއި؛

(5) ޓެކްސް ނުދައްކައި އޮތް ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާއި ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާ ހިލާފަށް އެހެން ގައުމަކުން އެތެރެކުރާ ދުންފަތުގެ ކުންފުނި ބާވަތްތަކާއި؛ އަދި

(6) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގައި ހުންނަންޖެހޭކަންކަން މި ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ހިލާފަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ދުންފަތުގެ ކުންފުނި އެއްޗެހި، ތަކެއްޗާއި ކުންފުނިފަރާތްތަކުގައި ބަހަރާ މިކަން

ގަސްދުގައި ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކަށް ނަމަވެސް ބަހައްޓައިފައި ހުރި އަސްލުނޫން
ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކެވެ.

ކޮންމެ ކުށަކަށް ވަކިން އަދަބު ދިނުން

30. ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ކުރާ ކޮންމެކަމަކާއި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވުމުގެ ކުރާ ކޮންމެ އަމަލެއް ބެލޭނީ ވަކި ކުށެއްގެ ގޮތުގައެވެ. އަދި ކުށުގެ ކޮންމެ ކުށަކަށް އެކުށަކާ އެކަށީގެންވާ އަދަބު ވަކިން ދޭންވާނެއެވެ.

ތަކުރާރުކޮށް ކުށްކުރުމުން އަދަބު ބޮޑުކުރުން

31. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަކުރާރުކޮށް ކުރާ ކުށްތަކަށް ކޮންމެ ފަހަރަކު ދެވޭ އަދަބު އެއްފަހަރުން އަނެއްފަހަރަށް ބޮޑުކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

ސަރީޢަތް ދުއްވުމުގެ ކުށް ފައިސާ އާއި ޖޫރިމަނާ

32. ސިގާރެޓް ނުވަތަ ސިގާރު ނަމަވެސް ކުރާ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ބޭނުމެއް ނުވަތަ ޖެހިއްޖެ ނިސްބަތްވުމުގެ ސަބަބުން މިގޮތުގެ ބަޔަކު ސަރީޢަތް ދުއްވުމުގެ އެކަމާ ފައިސާއާއި ކުރެވޭ އެހެން އިތުރަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖޫރިމަނާއެއް ދައްކަންޖެހޭނެއެވެ.

ވެރިންގެ ޒިންމާ

33. މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވެގެން އަމަލުކުރެވުނު ތަނެއްގެ ވެރިޔާ، ނުވަތަ އެތަނެއް އަދާކުރާ ކުރިމަތިން ހިންގާ ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ޒިންމާވާ ވެރިޔާ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައި ބުނާ ތަނެއް ނުކުރާ ދުވަހެއްގައިވާކަން ނުވަތަ މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ތަނެއް ކުރިމަތިން ދަށުން އިސްވެރިޔާ ހިންގާފައިވާ އަދި ތަނެއް ދެކެންވާ ވެރިޔާ، އަދި އަދަބު އަދަބުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ.

ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފައްދާ ފަރާތްތަކާއި ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޒިންމާ

34. އަދިއިތުރު ޒާތުގައި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފައްދާ ބަޔަކާ ފަރާތްތަކުން އެބާވަތް ސަޕްލައިކުރާ ތަކެތީގައި މަސްޢޫލުވާނީ ތާރީޚުގެ ކަމާއި ކުށްތަކަށް ވަގުތަކީ އެބާވަތް ޒިންމާދާރުވާ ފަރާތްތަކުން ބެލޭނީ ރައްކާތެރި ނަސީހަތް، ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ދުރުވެގެންނުވާނެ، އެކަމުގެ ޒިންމާ އެބާވަތް އުފައްދާ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ އެބާވަތް ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކުން އުފުލަންވާނެއެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުން

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުން

35. (ހ) ކޮންމެ މިނިސްޓްރީއަކުންވެސް އެމިނިސްޓްރީއަކާ ބެހޭފަދަ ބެލެހެއްޓުމާ ޒިންމާއަދާ ދެވުނުހިނދު މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެމާއްދާތަކުގައި ބުނާ ކަންތައްތައް އެނގޭ ފަދަ ގޮތުގައި ތަންފީޒުކުރުމުގެ މައްޗަށް ސަލާމަތްކަމަށް، ޝާއިޢު ބައިވެރިވުމާ ދުންފަތާ ތަންފީޒުކުރުމާބެހޭ މަސައްކަތްތަކާއި އިދާރީ ގޮތުން ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކާ ހަމަޖެހޭގޮތަށް ޤަވާޢިދު ހަދައި ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އަމަލުތަކާމެދު ފާރަވެރިވުމަށާއި، އެފަދަ ކަންތައްތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށާއި، އެފަދަ ފަރާތްތަކާމެދު ޝަރީޢަތުގައި މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތީން އަމަލުކުރުމަށް ބާރުއެޅުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް ތަންފީޛުކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ މިނިސްޓަރަކުމެ އެމީހެއްގެ ދަށުން އެމަސައްކަތްކުރާނެ ވެރިޔަކު ބައްޓަންކޮށް އެމީހަކަށް ފުރިހަމަ އިޚްތިޔާރާއި ބާރުދޭންވާނެއެވެ.

އެގާރަވަނަ ބާބު

ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބޯޑެއް އެކުލަވާލުން

ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބޯޑު އެކުލަވާލުން

36. (ހ) ޤައުމީ ފެންވަރުގައި މަސައްކަތްކުރާނެ މުއައްސަސާއެއްގެ ގޮތުގައި “ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބޯޑު” މިނަމުގައި ބޯޑެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. މި ބޯޑުގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

(ށ) މި ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ފަރާތްތައް ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ މިނިސްޓްރީތަކުން މަންދޫބުން.

(2) ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމާބެހޭ ތަޖުރިބާކާރުން.

(3) އާންމު ސިއްޙަތުގެ ތަޖުރިބާކާރުން.

(4) ތަކެތި ގަންނަ މީހުންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ މީހުން.

(5) މަދަނީ އަދި ވިޔަފާރި ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ މަންދޫބުން.

ދައުރު

37. (ހ) ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބޯޑުގެ ދައުރަކީ ދުންފަތުން މީސްތަކުން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ހިންގާ ކަންކަމުގައި ލަފާދީ މަޝްވަރާ ދިނުމެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ޚާއްޞަކޮށް ކަންތައްތަކާބެހޭ ގޮތުން ލަފާދީ މަޝްވަރާ ދިނުން ހިމެނެއެވެ.

(1) ދުންފަތުގެ ބޭނުންކުރުމުންނާއި ދުންފަތުން ހުރަހެޅުމުން ޖުމްލަގޮތެއްގައި އާބާދީގެ ސިއްޙަތަށް އަސަރުކުރާ، ފަރުދުންގެ ސިއްޙަތަށް އަންނަ ބަދަލު ދިރާސާކޮށް އެކަމާބެހޭ ދިރާސާކުރުން.

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހެދުން.

(3) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުން މަޤްސަދު ހާސިލްވާ މިންވަރެއް ބަލައި އެއިރަކަށް އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ބައެއް އިސްލާހުކުރުން.

(4) ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލުކުރުމާގުޅޭ ގޮތުން ޤައުމީ ފެންވަރުގައި [illegible] ކަންތައްތައް ކަނޑައަޅައި އެކުލަވާލުމަށްފަހު ކެބިނެޓަށް ލަފާދިނުން.

(5) މިނިސްޓްރީތަކާއި ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކާއި ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ދުންފަތާ ދެކޮޅަށްކުރާ މަސައްކަތްތައް ވިލަރެސްކުރުން.

(6) ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލުކުރުމުގެ ގޮތުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނުވަތަ މިނިސްޓަރަށް ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ބާރުއެޅުން.

(ށ) ބޯޑުން ފާރަވެރިވެ ބަލަހައްޓާ ކަންކަމާގުޅިގެންނާއި، ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލުކުރުމުގެ ގޮތުން [illegible] ކަންތައްތަކާބެހޭ ގޮތުންނާއި، ބޭރަށް [illegible] ކަންކަމުގައި [illegible] މަޝްވަރާ ހިންގުމުގެ ގޮތުން އަހަރަކު އެއްފަހަރު ރިޕޯޓެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، ދުންފަތާބެހޭ މުޢާހަދާތަކުގައި ބައިވެރިވާ ދައުލަތްތަކުގެ ފަރާތުން އެފަދަ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ރިޕޯޓުތައް އެކުލަވާލައި ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް އުފައްދާ ފަރާތެއް، އެތެރެކުރާ ފަރާތެއް، ބޭރުކުރާ ފަރާތެއް، ގަނޑުން ވިއްކާ ފަރާތެއް، ވަކިވަކިން ވިއްކާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ދުންފަތާގުޅޭ ވިޔަފާރިއާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް މީހަކު ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތެއް ތަމްސީލުކުރާ މީހަކު މި ބޯޑަށް މެންބަރަކަށްވެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ މީހަކު މި މަޖިލީހުގައި މެންބަރެއްގެ ދައުރު އަދާކުރަންވެސް ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި ބޯޑުގެ ހިންގާ ގަވާއިދު އެކުލަވާލުމާއި ނިންމުންތައް ޢަމަލުކުރާނެގޮތް ކަނޑައަޅައި [illegible] އިސްލާހުގެނައުންނެވެ. މި ހުރިހާ ބައިތަކެއް [illegible] ޢާންމުންނަށް ލިބޭންފަދަ ގޮތަކަށް ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) ފަންނީކަންކަމާގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ ކަނޑައަޅާ ވަކިކަންކަމާބެހޭ ގޮތުން މި ބޯޑަށް ލަފާއާއި މަޝްވަރާ ދިނުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީތަކެއް ބައްޓަންކުރެވިދާނެއެވެ.

ބާރަވަނަ ބާބު

ދުންފަތުން ލިބޭ ގެއްލުމާގުޅޭ ގޮތުން އާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުވުމާއި، ދުންފަތަށް ދެވިހިފާފައި ތިބޭ މީހުން އެކަމުން ސަލާމަތްކުރުމަށް މަދަދު ފޯރުކޮށްދިނުން

ހޭލުންތެރިކުރުވުމަށް
ހަރުދަނާ ބަރަނާމަޖެއް
ވުޒާރާއިން ހިންގުން

38. ދުންފަތް އުފެއްދުމާއި އޭގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމުން ސިއްޙަތަށާއި، އިޤްތިޞާދަށާއި، ތިމާވެށްޓަށާއި މުޖުތަމަޢަށް ލިބޭ ގެއްލުން އަންގައިދީ، އެކަމަށް އާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ވުޒާރާތުން ހަރުދަނާ ބަރަނާމަޖެއް ހިންގަންވާނެއެވެ. އެފަދަ ބަރަނާމަޖެއްގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(ހ) ދުންފަތުން ލިބޭ އެންމެހައި ގެއްލުންތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އާންމުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުން.

(ށ) ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރާ މީހުންނަށް އެކަން ހުއްޓައިލުމުން ލިބޭ ފައިދާ އަންގައިދިނުން.

(ނ) ދުންފަތުގެ ވިޔަފާރިއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އާންމުކޮށް ލިބެން ހުންނާނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން.

(ރ) ދުންފަތު ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ބައިވެރިވާ ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކާއި، އިޖުތިމާޢީ މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި، ނޫސްވެރިންނާއި މީޑިއާގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި، ސްކޫލުތަކާއި [illegible] މުއައްސަސާތަކާއި ފަރާތްތަކާއި އަދި [illegible] ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކަށް ތަމްރީނުދިނުން.

(ބ) ދުންފަތާމެދު ކޮންޓްރޯލްކުރުން [illegible] މަސައްކަތްކުރާ ސަރުކާރާއި އަދިވެސް ފަރާތްތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެފަރާތްތަކުން [illegible] ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި އެހީތެރިވެދިނުން.

ދުންފަތަށް ދެވިހިފާފައިވާ
މީހުން އެކަމުން
ސަލާމަތްކުރުމަށް މަދަދުދިނުން

39. ދުންފަތަށް ދެވިހިފާފައި ތިބޭ މީހުން އެކަމުން ސަލާމަތްކުރުމަށް މަދަދު ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ސަރުކާރުގެ ސިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ އިދާރާތަކުން ފަރާތްތަކުން [illegible] [illegible].

(ހ) ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރާ ހުއްޓައިލުމުގެ ފަރުވާ ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރާ މީހުންނަށް އަންގައިދިނުން.

(ށ) ދުންފަތަށް ދެވިހިފާފައި ތިބޭ މީހުން އެކަމުން ސަލާމަތްކުރުމަށް، އެމީހުންނަށް [illegible].

އޭގެ ތެރޭގައި، ބޭނަރާއި، ޕޯސްޓަރުތަކާއި ވަސީލަތްތަކާއި، ތަރުތީބުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ ވަސީލަތްތައްވެސް ހިމެނެއެވެ.

ބާރަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންތައްތައް

ބޯޑު އެކުލަވާލަންޖެހޭ މުއްދަތު

40. މި ޤާނޫނު ތަސްދީޤުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގެ އެގާރަވަނަ ބާބުގައި ބުނެފައިވާ ދުންފަތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ބޯޑު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ޢަމަލުކުރަން ފެށުން

41. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ޤާނޫނު ތަސްދީޤުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ހުރިހާ ގަވާއިދުތަކާއި އުޞޫލުތައް ހަދައި ނިންމައި މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށަންވާނެއެވެ.

މާނަ

42. މި ޤާނޫނުގައި އިބާރާތްތައް ހިމެނިފައިވާ ގޮތުން އެނޫން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ދޭހަނުވާހާ ހިނދަކު:

(ހ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސިއްޙަތާބެހޭ ކަންތައް ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަކަށެވެ.

(ށ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސިއްޙަތާބެހޭ ކަންތައް ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވަޒީރަށެވެ.

(ނ) "އާންމު ދަތުރުފަތުރު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އުޅަނދުފަހަރާއި ތަންތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ބަގީޗާތަކުގައި، ވިޔަފާރި އުސޫލުން ނުވަތަ ފައިސާ ނުވަތަ އަގެއް ނަގައިގެން އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް މީހުން އުފުލާ އުޅަނދުފަހަރާއި، މިގޮތުން މީހުން އުފުލުމުގެ ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރު ކުރުމުގެ އަގު މަރުކަޒުގައި ބަސްސްޓޭޝަންތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ މިފަދަ އެހެން އުޅަނދުފަހަރާއި ތަންތަނެވެ. ޕާރކް ނުވަތަ އަގެއް ނުނަގައިވެސް، ވަކި ޖަމާޢަތަކާ ނުވަތަ ހާއްސަކޮށްފައި ނުވަތަ މިނިސްޓްރީން އިޖުތިމާޢީ ބައްދަލުވުންތަކާއި ނުވަތަ ޖަލްސާތަކާއި ގުޅިގެން އާންމުންގެ ބައިވެރިވުން މިހެން ނުވަތަ ބޭރުގައި އެއްވެފައި އެހެނިހެން އުފުލާ ތަންތަން މި މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ. ހަމައެކަނި ތަކެތި އުފުލާ މަސްވެރިކަމުގައި އުސޫލުން އުޅަނދުފަހަރު، އެފަދަ އުޅަނދުފަހަރުން ވިޔަފާރި އުސޫލުން ނުވަތަ އަގެއްނަގައިގެން މީހަކު ނުވަތަ މީހުން އުފުލާ ބާވަތްތަކުގައި ނޫނީ މި މާނައިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(ރ) "އިޝްތިހާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސީދާގޮތުންނާއި، ނުސީދާގޮތުން ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާއި، އޭގެ ބޭނުންތަކާއި، އުފައްދާ ފަރާތްތަކާއި، ވިއްކާ ފަރާތްތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ތަފާތު ވަސީލަތްތަކުން ދުނިޔެއަށް އާންމުކުރުމާއި، ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާއި، ބޭނުންކުރުމަށް ވިއްކުމަށް ހިތްވަރުދިނުމާއި، ނުވަތަ ވިއްކާ އަދަދު އިތުރުކުރުމުގެ ގޮތުން ހިންގާ ޕްރޮމޯޝަން ޙަރަކާތްތަކަށެވެ. ދުންފަތުގެ އިޝްތިހާރުކަމަށް ބެލެވޭނީ ދުންފަތުގެ ބާވަތާއި، ބޭނުމާއި، އުފައްދާ ފަރާތްތަކާއި، ވިއްކާ ފަރާތްތަކުގެ ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތްތަކުން ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ އެފަރާތްތަކަށް އިޝްތިހާރުކުރުމުގެ ބަސްތަކާއި، ނަންތަކާއި، އިބާރާތްތަކާއި، ޝިޢާރުތަކާއި، ހަރުފުތަކާއި، ނަންބަރުތަކާއި، ތަސްވީރުތަކާއި، ކުރެހުންތަކާއި، ޑިޒައިންތަކާއި، ލޯގޯތަކާއި، ކުލަތަކާއި އަދި އެނޫނަސް އެފަދަ ބާވަތްތަކުގެ އިތުރުން އަޑާއި، ލަވަޔާއި، ރާގާއި ހިމެނެއެވެ.

(ބ) "އާންމު ތަންތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެތަނެއްގައި މީހުން ހިނގައިބިނގައިވާ ނުވަތަ އެއްވެސް ހުރަހެއްނެތި މީހުން ވަދެވޭ ތަންތަނާއި، އާންމުން ދަތުރުކުރާ ނުވަތަ އެހެންވެސް ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރާ ހުންނަ ތަންތަނާއި، އެފަދަ ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ އުޅަނދުފަހަރުގައި ކަމަށާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާ އާންމު ތަންތަނެވެ.

(ޅ) "ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމުގެ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމުގެ ގޮތުން ކަމެއްކުރުމެވެ.

(ކ) "ވިއްކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަގަށް ދޫކޮށްދިނުން ނުވަތަ އަގަށް ބަދަލުކޮށްދިނުން މިލަކަށް ނުވަތަ ބަދަލަކަށް އެއްޗެއް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ދޫކޮށްދިނުމެވެ.

(އ) "މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނީ ޝަޚްޞު ލިބިފައިވާ ކޮންމެ ފަރާތެއްކަމަށެވެ. މިގޮތުގައި ފަރުދުންނާއި، ކުންފުނިތަކާއި އަދި އެހެނިހެން ޤާނޫނީ ޝަޚްޞުތަކެއް ބާވަތްތަކުގެ ޖަމާޢަތްތަކާއި ޖަމްޢިއްޔާތައް ހިމެނެއެވެ.

(ވ) "މަސައްކަތްކުރާ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފުރާޅުން ނުވަތަ މިނިވަންކޮށް އެފަދަ އެނޫން ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ފާރުން ނުވަތަ ބިމުގަނޑުތަކުން ނުވަތަ ބިމުގަނޑުގެ ބައެއްތަކުން ނުވަތަ މިފަދަ އެނޫން ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ވިޔަސް ބަންދުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ނިވާކޮށްފައިވާ ތަނުގެ ތެރެއިން އެއްބަޔަކު ޖެހޭ ގޮތަށް ނުވަތަ ހިމެނޭ ގޮތަށް ބިނާކުރެވިފައިވާ ގޮތުން މިހާ މަސައްކަތްކުރާ ނުވަތަ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ކޮންމެ ތަނަކަށެވެ. މިގޮތުން، މަސައްކަތްކުރާ އާންމުކޮށް ތަނުގެ ހިމެނޭ އެތަނަކާ ގުޅިފައިހުންނަ، އަދި މަސައްކަތްކުރާ މީހުން މަސައްކަތުގެ ވަގުތުގައި ބޭނުންކުރާ ލިފްޓާއި، ކޮރިޑޯއާއި، ސިޑިއާއި، ލޮބީއާއި، ފާޚާނާއާއި، ކެންޓީނާއި، ކޮފީރޫމާއި، ސްޓާފްރޫމާއި، ސިގިރެޓްބޯ ފަދަ ތަންތަން މި މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ. ވިޔަފާރީގެ ބޭރުގައި ނުވަތަ އާންމު ޚިދުމަތުގެ

ދިނުމުގައި ބޭނުންނުކުރާނަމަ، ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަންތަން މަސައްކަތްކުރާ ތަންތަނުގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނެއެވެ. އަދި މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއް މާނަކުރުމުގައި މުޅި ރަށް އެއީ މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ޅ) ”ޕްރޮމޯޓުކުރުމާއި ޕްރޮމޯޝަންގެ ހަރަކާތްތައް“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިޝްތިހާރުކުރުންވެސް ހިމެނޭގޮތުން، އެހެންނަމަވެސް އެއަށްވުރެ [illegible] މާނައެއްގައި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކުގެ ވިއްކުން އިތުރުކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ދުންފަތުގެ ބާވަތްތަކާއި [illegible]، ހަދިޔާގެ ގޮތުގައި ދިނުމާއި ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި ހިނގާ ހަރަކާތްތަކެވެ.

(ކ) ”ދުންފަތް“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދުންފަތް ޢާއިލާގައި ހިމެނޭ އެންމެހާ ގަސްތަކުގެ ފަތެވެ.

(އ) ”ދުންފަތުގެ ބާވަތް“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދުންފަތާއި، ދުންފަތުގެ [illegible]، ދުންފަތާއި ދުންފަތުގެ [illegible] ނުވަތަ ދުންފަތުގެ [illegible] ހިމަނައިގެން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ބާވަތްތަކެވެ.

(ވ) ”ދުންފަތް އުފެއްދުން“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވައި، އަވި އަދި އަލިފާނުގެ ހޫނުން ދުންފަތް ހިއްކުން ނުވަތަ މިނޫންވެސް ގޮތަކަށް ދުންފަތް އުފެއްދުމުގައި ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ދުންފަތުގެ ގަހުގެ ފަތް އެކި ގޮތްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރުމެވެ. [illegible] ފަތް [illegible]، މި [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަދި [illegible] ތައްޔާރުކުރުން މީގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ.

(މ) ”ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުން“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދުންފަތުގެ ބާވަތެއް، އެއިން ބާވަތަކުން އުފެދޭ ދުން އަނގައިން ނުވަތަ ނޭފަތުން [illegible] ދަމުން ނުވަތަ އެއިން [illegible] ބޭރުކުރުން ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބާވަތް [illegible] ނުވަތަ އަނގައިން [illegible] ނުވަތަ ކެއުން ނުވަތަ ދުންފަތުގެ ބާވަތަކުން ވަސްދުމުމެވެ.

(ފ) ”ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ސާމާނު“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދުން ބޮއިމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތީގެ އިތުރުން ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް [illegible] ބޭނުންކުރާ ކަރުދާހާއި، ސިނގިރޭޓު ނުވަތަ ބީޑި އެނބުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އާލާތްތަކާއި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، ގުދުގުދާ، ދުންފަތުގެ އިސްތިޢުމާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ލައިޓަރާއި، [illegible] ބޭނުންކުރާ ތަކެއްޗެވެ.

(ދ) ”ދުންފަތް ސްޕޮންސަރކުރުން“ ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސީދާގޮތުން ނުސީދާގޮތުން ދުންފަތުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއް އުފައްދާ ފަރާތަކާއި ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތަކާ ބައިވެރިވެގެން

ނުވަތަ ގުޅުމެއް ތިރީގައި ބުނެވިފައިވާ ކަމަކާގުޅޭ ގޮތުން އޮތްކަން ދޭހަކޮށްދިނުމާއި، ދުންފަތާ ގުޅުންހުރި އެފަދަ ފަރާތެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ އެއްޗެއް އެއްވެސް ސިފައެއްގައި އެއިން ހަރަކާތެއްގައި ނުވަތަ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ ތަނެއްގައި ބޭނުންކުރުމަކެވެ.

(1) މުނިފޫހިފިލުވުމުގެ ހަރަކާތްތަކާއި، ކުޅިވަރު މުބާރާތްތަކާއި، ޢިލްމީ އަދި އަދަބީ ހަރަކާތްތަކާއި، ޘަޤާފީ އަދި ފެޝަނާގުޅޭ ކަންކަމާއި އަދި އެފަދަ އެނޫންވެސް ބާވަތްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާއި، ހަރަކާތްތަކާއި އަދި ޝޯތަކާއި، ފިލްމުތަކާއި، ވީޑިއޯތައް؛

(2) އިސްވެ ބުނެވުނުކަމެއްގައި ބައިވެރިވާ ބަޔަކު ނުވަތަ މީހަކު، އެއިން މީހަކު ބޭނުންކުރާ ހެދުމަކާއި، ޔުނިފޯމަކާއި އަދި ގެންގުޅޭ ސާމާނުތައް؛

(3) އާންމު ތަންތަނުގައި ނުވަތަ މީހުން އެއްވެއުޅޭ ތަންތަނުގައި ބާއްވާ ހަރަކާތްތައް؛

(4) ދުންފަތުގެ ބާވަތްތައް އުފައްދާ ތަންތަން ފިޔަވައި، އެހެން ޢިމާރާތްތަކާއި، އުނގަންނައިދޭ ތަންތަނާއި، ހާމަކޮށް އޮންނަ ބިންމަތި އަދި އާންމު ތަންތަން.

(ސ) “ސަރުކާރުގެ އިދާރާތައް” ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީތަކާއި، އެތަންތަނުގެ ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި ޑިވިޜަންތަކާއި، ދައުލަތުގެ އެންމެހައި މުއައްސަސާތަކާއި، ސަރުކާރުގެ ބާރުގެ ދަށުން ހިނގާ ކޯޕަރޭޝަންތަކާއި، ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާއި ސަރުކާރުގެ ރަސްމީ ޒިންމާތައް އަދާކުރާ ތަންތަނެވެ.

ޑެޖެބް ލިބެންހުންނާނެ ތަންތަން

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް
ށާޖީ ބިލްޑިންގައި ހުންނަ ޕޯސްޓް އޮފީސް
ޖުވާނުންގެ މަރުކަޒު
ޤައުމީ ކުތުބުހާނާ
މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް
ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރެޖިސްޓްރޭޝަން
ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް އިމިގްރޭޝަން އެންޑް އެމިގްރޭޝަން
އިންދިރާގާންދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލް
ހެންވޭރު އަވަށު އޮފީސް
ގަލޮޅު އަވަށު އޮފީސް
މައްޗަންގޮޅި އަވަށު އޮފީސް
މާފަންނު އަވަށު އޮފީސް
ވިލިނގިލީ އަވަށު އޮފީސް
ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް
ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް
ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް
މާލެ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް
ނޮވެލްޓީ ބުކްޝޮޕް
އަސްރަފީ ބުކްޝޮޕް
އެސްބަރސް
ސަން އެފް.އެމް.
ރޭޑިއޯ އެޓޮލް
އެލައިޑް އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ޑެޖެބުގެ އިޢުލާނުތަކާއި ދެންނެވުންތަކާއި އެންގެވުންތައް ހިލޭ ދުރަށް ފޮނުއްވާ ގަޑިތައް

SunFM 94.6
the heat in your life...

މް. 94·6

ރަމަޟާންމަހު ކޮންމެ ދުވަހަކު ހެނދުނު 9:00 ން 9:30 އަށް